

ESIPUHE

Tämänkertaisen Puhe ja Kieli -numeron teemana on suomalainen kokeellinen kielentutkimus. Numeron kirjoittajat ovat väitöskirjaa kokeellisen kielentutkimuksen alalta tekeviä nuoria tutkijoita, jotka esittelevät tämän tutkimussuuntauksen eri aspekteja nimenomaan oman tutkimustyönsä näkökulmasta. Vaikka artikkelikokoelmaa ei ole tarkoitettu kattamaan kaikkea suomessakaan tehtävää kokeellista kielentutkimusta, kartoittaa se kuitenkin sitä varsin monipuolisesti esittelemällä eri menetelmiä, tutkimuskohteita ja populaatioita. Siten nyt käsillä oleva numero luo silmäyksen kirjoitetun ja puhutun modaliteetin tutkimukseen, vastaanottamisen ja tuoton tutkimukseen, kielen eri tasojen – fonologian, morfologian, syntaksin ja diskurssin – tutkimukseen sekä erilaisiin populaatioihin. Lisäksi kirjoitukset kattavat katsauksen aina klassisesta kokeellisesta fonetiikasta, nykyaikaisen silmänliiketutkimuksen kautta neurokognitiivisten menetelmien sovelluksiin. Jokainen artikkeli tulee näin esitelleeksi erilaisia metodisia lähestymistapoja varsinaisten konkreettisten tutkimuskysymysten lisäksi.

Numeron avaa Seppo Vainio, joka esittelee silmänliikerekisteröintimenetelmää lause-tason prosessoinnin tutkimuksessa. Vainio käy samalla läpi menetelmän vahvuuksia, haasteita ja sovellusmahdollisuuksia. Kirjoitetun kielen syntaksin kautta siirrytään Pirita Pyykkösen mukana puhutun kielen syntaksin ja diskurssin prosessointiin. Samalla Pyykkönen esittelee uudehkon psykolingvistisen menetelmän, joka hyödyntää visuaalista havaitsemista puhutun kielen tutkimuksessa. Minna Lehtonen valottaa omassa artikkelissaan ruotsin ja suomen monimorfeemisten sanojen prosessointia kaksi- ja yksikielisillä populaatiolla. Lehtonen yhdistää klassisen leksikaalisen ratkaisun menetelmän neurokognitiivisiin, tapahtumasidonnaisia herätevasteita ja magneettikuvausta hyödyntäviin, kielentutkimuksen menetelmiin. Numeron päättää Marko Marjomaa, joka esittelee klassista kokeellifoneettista menetelmää alku- ja loppupainoisten diftongien tuoton tutkimuksessa. Artikkelit valottaa kokeellifoneettisen kenttätyön ongelmia, kun tutkimuskohteena on puhuttu variantti, tässä pohjoissaamen Kautokeinin murre.

Juhani Järvikivi

Toimittaja